

ชื่อวิทยานิพนธ์ พฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร
ผู้วิจัย นางเนาวรัตน์ จันทานนท์ สาขาวิชา สาธารณสุขศาสตร์ พ.ศ.2554

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร 2) ศึกษาระดับความรู้ ความเชื่อ และการสนับสนุนทางสังคมของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงในอำเภอเมือง และ 3) เปรียบเทียบพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงในอำเภอเมือง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยเสริม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 367 คน สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน และการคำนวณหาสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงในอำเภอเมือง โดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ผู้ป่วยที่มีพฤติกรรมรับประทานยาครบตามจำนวนที่แพทย์สั่ง ปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์หรือบุคลากรสาธารณสุขเกี่ยวกับการดูแลตนเอง และเมื่อมีอาการจะรีบจะพ่อนคลาย โดยการอยู่เงียบ ๆ คนเดียว

2. ความรู้ ความเชื่อ และการสนับสนุนทางสังคมของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงในอำเภอเมือง อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความรู้ ควรออกกำลังกายอย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 ครั้ง ด้านความเชื่อ ผู้ป่วยที่เป็นโรคความดันโลหิตสูงจำเป็นต้องมาพบแพทย์ตามนัดทุกครั้ง ด้านการสนับสนุนทางสังคม ได้รับการสนับสนุนจากคนในครอบครัวให้ไปตรวจตามนัด

3. ผู้ป่วยที่มีอายุ สถานภาพสมรส และอาชีพ แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการดูแลตนเองไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้ป่วยที่มีเพศและญาติสายตรงเป็นโรคความดันโลหิตสูงแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการดูแลตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตามลำดับ และปัจจัยเสริมด้านความรู้เรื่องโรคความดันโลหิตสูง ความเชื่อเกี่ยวกับโรคความดันโลหิตสูง และการสนับสนุนทางสังคม แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการดูแลตนเองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อค้นพบจากการวิจัยพบว่าผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงควรใส่ใจสุขภาพตนเองให้มากขึ้น โดยการจัดสรรเวลาในการออกกำลังกายให้เพียงพอ และไม่ควรรออกกำลังกายมากเกินไปจนก่อให้เกิดอันตราย คนในครอบครัวควรสอบถามลักษณะและอาการเจ็บป่วยของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงจากแพทย์หรือบุคลากรสาธารณสุขเพื่อนำมาหาคำแนะนำแก่คนในครอบครัวของตนเองได้

Thesis Title : Self Care Behavior of Hypertension Patients Living in Mueang District, Chumphon Province **Researcher :** Mrs. Naowarat Juntanon **Major :** Public Health **Year :** 2011

Abstract

The purposes of this research were to : 1) examine level of self care behavior performed of hypertension patients living in Mueang District of Chumphon Province 2) determine level of knowledge, belief and social support of the hypertension patients living in Mueang District of Chumphon Province and 3) compare self care behaviors of patients based on their personal and supportive factors. The participants of this study were 367 people and randomly drawn with stratifying and proportional methods. A questionnaire was used for data collection. The data were statistically analyzed to determine frequency, percentage, mean and standard deviation, lowest and highest values, *t*-test, and *F*-test.

The research results were as follows :

1. The mean score of all self care behavior of hypertension patients living in Mueang District, Chumphon Province was at a high level. The scores of the behavior in specific aspects were ranged from the higher to the lowest one were the patients cared taking medication as prescribed, and self care behavior as recommended, and stayed calm and relaxed to reduce their tension, respectively.
2. The scores of knowledge, belief and social support of the hypertension patients living in Mueang District of Chumphon Province were at a high level. The doctor as appointed, considering in the specific aspects, patients should do exercises at least 3 times a week for the knowledge, visit for the belief aspect, and have social support from their families by encouraging the patients to see the doctors on the appointment for social support.
3. Difference in age, marital status and occupation of the hypertension patients did not yield any significant different behavior of taking care of themselves, but difference in gender and having direct-inherited hypertension relatives of the patients yielded different self care behavior significantly at *p*-value less than 0.05. Difference in having supportive factors of knowledge and belief on hypertension disease and social support did yield different self care behavior of hypertension patients significantly at *p*-value less than 0.01.

In conclusion, the hypertension patients should pay more attention on taking care of their own health by relaxing, getting exercises suitable for their physical conditions. And, the members in the patients' families should ask for some information about hypertension symptoms from the doctors or other health personnels so that they could give advice to their relatives.